

URZĄDZENIA WIERTNICZE	NORMA BRANŻOWA	BN-74 1774-03
	Wiercenia obrotowe normalnośrednicowe	
	Rdzeniówki podwójne Kadłuby z rurami rdzeniowymi i łącznikami	43 Grupa katalogowa IV-41

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są kadłuby z rurami rdzeniowymi i łącznikami do rdzeniówek podwójnych stosowane przy wierceniach obrotowych normalnośrednicowych do pobierania rdzenia z przewierconych skał.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia kadłuba z rurą rdzeniową i łącznikami o wielkości znamionowej 308 i średnicy D_{max} 254 mm:

KADŁUB Z RURĄ RDZENIOWĄ I ŁĄCZNIKAMI
308 — 254 BN-74/1774-03

W przypadku kadłuba z rurą rdzeniową o wielkości znamionowej 216 w oznaczeniu należy podać symbol gwintu Z_1 .

3. WYMAGANIA

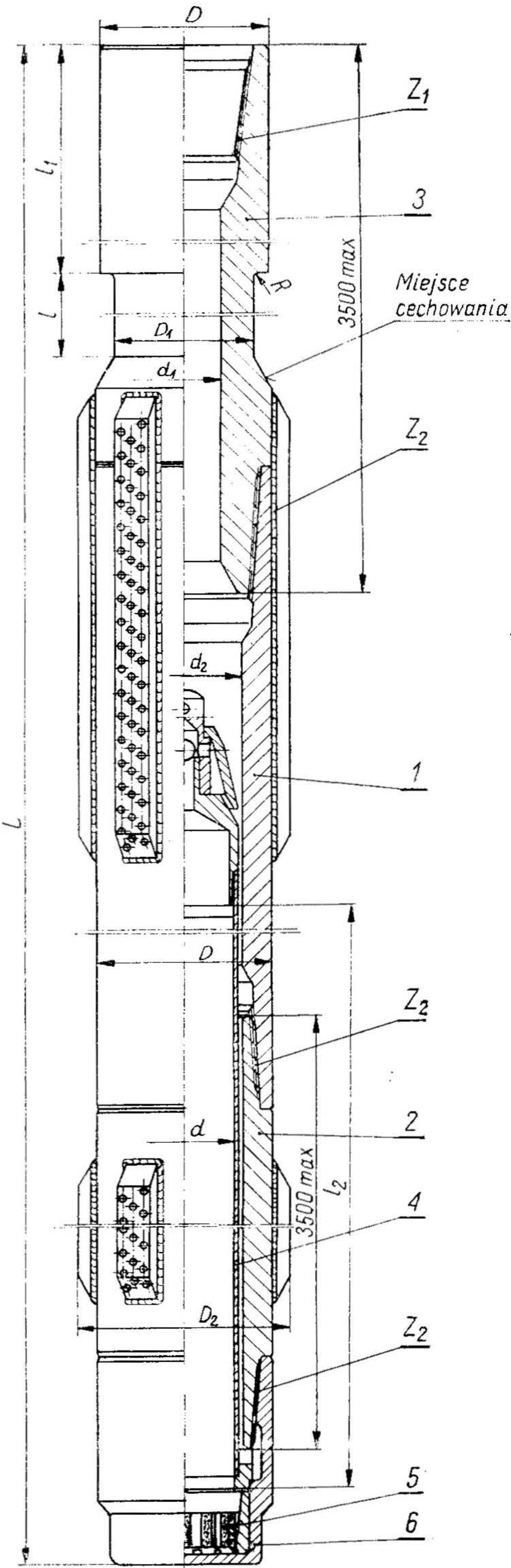
3.1. Powierzchnie poszczególnych części kadłuba, rury rdzeniowej i łączników powinny być gładkie, bez pęknięć, zagłębień, rys i zadziorów. Dopuszcza się usuwanie wad w granicach tolerancji odpowiednich wymiarów. Powierzchnie gwintów Z_1 i Z_2 — wg PN-71/G-02050.

3.2. Główne wymiary — według rysunku i tablicy. Wymiary gwintów — wg PN-71/G-02050 i BN-74/1779-03.

Dopuszcza się na żądanie zamawiającego wykonanie łącznika górnego bez podtoczenia pod elewator jak również wykonanie kadłubów z rurami rdzeniowymi i łącznikami bez stabilizatorów.

Dopuszcza się wykonanie kadłuba bez łącznika dolnego według uznania wytwórni.

Przykładowa konstrukcja kadłuba z rurą rdzeniową i łącznikami: 1 — kadłub, 2 — łącznik dolny, 3 — łącznik górny, 4 — rura rdzeniowa, 5 — urywak rdzenia, 6 — ochroniacz gwintu

BN-74/1774-03

Zgłoszona przez Instytut Naftowy
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Górnictwa Naftowego dnia 21 grudnia 1974 r.
jako norma obowiązująca w zakresie opracowywania dokumentacji technicznej od dnia 1 lipca 1975 r.
i produkcji od dnia 1 stycznia 1976 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 4/1975 poz. 11)

Wielkość znamio- nowa	Obciążenie nominalne co najmniej		$D^{3)}$	D_1	D_2	$d_{\min}$	d_1	$d_2_{\min}$	l	l_1	$l_2^{2)})_{\min}$	$L_{\max}$	R	Gwint	
	kG	kN												Z_1 wg PN-71/ G-02050	Z_2 wg BN-74/ 1779-03
114	2500	25	104,8	73	112,4	51	50,8	70	260	400	6000	10500	4	No 2 ⁷ / ₈ JP	2NR 114 d
143	4500	45	120,6	88,9	141,4	65	57,2	80	260	400			4	No 3 ¹ / ₂ JP	2NR 143 d
187 ¹⁾	5400	54	152,4	114,3	185,4	77	57,2	90	350	500			5	No 4 ¹ / ₂ SP	2NR 190 d
216	7000	70	184,2	139,7	214,4	96	71,4	115	365	500			5	No 4 ¹ / ₂ JP	2NR 216 d
													5	No 5 ¹ / ₂ WP	
270	8500	85	203,2	168,3	268,4	145	71,4	140	365	600			11000	6	No 6 ⁵ / ₈ WP
308	10000	100	203,2	168,3	306,4	145	71,4	170	365	600	6	No 6 ⁵ / ₈ WP		2NR 308 d	
			228,6	193,6			6				No 7 ⁵ / ₈ WP				
			254	219,1			6				No 8 ⁵ / ₈ WP				
Dopusz- czalne odchyłki	—	—	—	±0,8	—	—	+1,6 —0,0	—	±10	±10	—	—	—	—	—

¹⁾ Dopuszcza się wykonanie gwintu Z_2 — N 4¹/₂ JP wg PN-71/G-02050.

²⁾ Dopuszcza się na życzenie zamawiającego l_2 mniejsze od 6000 mm.

³⁾ Wymiar D dla kadłuba jest maksymalny.

3.3. Materiał

3.3.1. Kadłub wykonuje się ze stali węglowej konstrukcyjnej wyższej jakości wg PN-66/H-84019, zapewniającej następujące własności mechaniczne w części ulepszonej cieplnie:

- R_m co najmniej 71 kG/mm² (około 71 daN/mm²),
- R_e co najmniej 43 kG/mm² (około 43 daN/mm²),
- A_5 co najmniej 16%.

Dopuszcza się ulepszenie cieplne kadłuba tylko na obu jego końcach, na długości co najmniej 1000 mm.

3.3.2. Łącznik dolny i górny wykonuje się ze stali stopowej konstrukcyjnej wg PN-72/H-84030, zapewniającej następujące własności mechaniczne w części ulepszonej cieplnie:

- R_m co najmniej 90 kG/mm² (około 90 daN/mm²),
- R_e co najmniej 70 kG/mm² (około 70 daN/mm²),
- A_5 co najmniej 12%,
- Z co najmniej 50%,

KM co najmniej 8 kGm/cm² (około 8 daJ/cm²).
Dla łączników dolnych i górnych o średnicy $D_{\max}$ większej od 152,4 mm dopuszcza się obniżenie własności mechanicznych do: R_m co najmniej 80 kG/mm² (około 80 daN/mm²), R_e co najmniej 65 kG/mm² (około 65 daN/mm²), KM co najmniej 7 kG·m/cm² (około 7 daJ/cm²) przy zachowaniu wymagań dla A_5 i Z .

Dla łączników długości ponad 1000 mm dopuszcza się ulepszenie cieplne na obu ich końcach, na długości co najmniej 1000 mm.

Dla kadłubów i łączników ulepszonych cieplnie tylko na obu ich końcach własności mechaniczne

w ich części środkowej nie objętej ulepszeniem cieplnym powinny odpowiadać własnościom mechanicznym danego gatunku stali wg PN-66/H-84019 i PN-72/H-84030 w stanie normalizowanym lub zmiękczone. Przełom materiału kadłubów i łączników po obróbce cieplnej powinien być jednolity i drobnoziarnisty i nie wykazywać pęknięć ani ich śladów.

Odpowiednia jakość materiału wyjściowego do wyrobów kadłubów i łączników powinna być udokumentowana hutniczym zaświadczeniem jakości.

3.3.3. Rura rdzeniowa — według dokumentacji technicznej wytwórni.

3.4. Wytrzymałość osiowa. Kadłuby z rurami rdzeniowymi i łącznikami poddane próbnemu obciążeniu statycznemu równemu 1,5-krotnemu nominalnemu obciążeniu osiowemu nie powinny po zwolnieniu obciążenia wykazywać żadnych odkształceń trwałych.

3.5. Wymagania dodatkowe — według uzgodnienia zamawiającego z wytwórnią. Zaleca się badanie kadłubów i łączników za pomocą badań niszczących.

3.6. Cechowanie. W miejscu oznaczonym na rysunku należy wybić wg PN-61/G-06200 cechę zawierającą co najmniej:

- a) oznaczenie wg 2, bez części słownej i numeru normy,
- b) nominalne obciążenie, kN,
- c) numer fabryczny łamany przez dwie ostatnie cyfry roku wykonania,
- d) znak wytwórni,
- e) znak kontroli jakości.

4. KONSERWACJA, PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Konserwacja. Powierzchnie kadłubów z rurami rdzeniowymi i łącznikami należy malować środkiem ochronnym przed korozją. Konserwacja gwintów narzędziowych — wg PN-71/G-02050 i BN-74/1779-03.

Konserwację i malowanie należy przeprowadzić po wykonaniu wszystkich badań wg 5 z wynikiem dodatnim.

4.2. Pakowanie. Kadłuby z rurami rdzeniowymi i łącznikami dostarcza się bez opakowania.

4.3. Przechowywanie. Kadłuby z rurami rdzeniowymi i łącznikami należy przechowywać w suchym miejscu zabezpieczonym przed opadami atmosferycznymi, z dala od środków powodujących korozję.

4.4. Transport. Kadłuby z rurami rdzeniowymi i łącznikami transportuje się dowolnymi środkami po uprzednim zabezpieczeniu przed uszkodzeniami mechanicznymi.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań

- sprawdzenie powierzchni (3.1 i 3.6),
- sprawdzenie głównych wymiarów (3.2),
- badanie gwintów (3.2),
- sprawdzenie własności materiałów (3.3),
- sprawdzenie wytrzymałości osiowej (3.4),
- sprawdzenie wymagań dodatkowych (3.5).

Badania wg d) mogą być wspólne dla potrzeb zarówno wytwórni, jak i odbiorcy — wg uznania wytwórni.

Sprawdzenie zgodności wykonania kadłubów z rurami rdzeniowymi i łącznikami przeprowadza wytwórnia. Zamawiający może zastrzec sobie (przy zamówieniu) przeprowadzenie badań przez własnego przedstawiciela (odbiorcę). W tym przypadku zgłoszenie do odbioru i przeprowadzenie badań odbiorczych następuje w wytwórni partiami, po uprzednim wykonaniu badań przez wytwórnię.

5.2. Partia. Partię stanowią kadłuby lub łączniki z jednego wytopu stali, każdej części tej samej wielkości, razem obrobione cieplnie.

W przypadku obróbki cieplnej tylko na końcach, partia obejmuje dwa wsady — raz jednych końców, a drugi raz drugich końców.

5.3. Liczba próbek przy odbiorze. Badania określone w 5.1 d) przeprowadza się na liczbie próbek określonej w 5.4.4.

Badania określone w 5.1 c) — wg PN-74/G-02050 i BN-74/1779-03.

Pozostałe badania wymienione w 5.1 przeprowadza się na każdym kadłubie z rurą rdzeniową i łącznikami.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzenie powierzchni należy przeprowadzić nieuzbrojonym okiem lub przy użyciu lupy pięciokrotnie powiększającej.

5.4.2. Sprawdzenie głównych wymiarów należy przeprowadzić za pomocą uniwersalnych przyrządów pomiarowych zapewniających wymaganą dokładność.

5.4.3. Badania gwintów — wg PN-71/G-02050 i BN-74/1779-03.

5.4.4. Sprawdzenie własności materiałów wyjściowych do wyrobu kadłubów i łączników dokonuje się na podstawie hutniczego zaświadczenia jakości.

Z przedstawionej do odbioru partii kadłubów i łączników bezpośrednio po ich obróbce cieplnej pobiera się po dwa odcinki próbne (przewidziane na obu końcach kadłuba i łącznika) o największej i najmniejszej twardości spośród wszystkich kadłubów i łączników w partii.

Próbie twardości sposobem Brinella — wg PN-57/H-04350 wykonuje się na obu końcach wszystkich kadłubów i łączników w partii, w odległości co najmniej 20 mm od powierzchni czołowych, w celu wyboru odpowiednich odcinków próbnych i ogólnej oceny wyników obróbki cieplnej w danej partii.

Próbie rozciągania — wg PN-71/H-04310 przeprowadza się na próbkach pięciokrotnych, wyciętych wzdłuż osi z pobranych odcinków próbnych. Udarność sprawdza się wg PN-69/H-04370 na próbkach typu Masnager zlokalizowanych w odcinkach próbnych analogicznie do próbek na rozciąganie. Miejsce pobierania próbek na rozciąganie i udarność określa instrukcja technologiczna wytwórni.

Sprawdzenie przełomu przeprowadza się na złamanych pierścieniach odciętych z odcinków próbnych pobranych do próby rozciągania i udarności.

5.4.5. Sprawdzenie wytrzymałości osiowej należy przeprowadzić na odpowiednim urządzeniu poddając kadłub z rurą rdzeniową i łącznikami próbnemu obciążeniu statycznemu w czasie nie krótszym niż 5 minut.

5.4.6. Sprawdzenie wymagań dodatkowych należy przeprowadzić według uzgodnienia zamawiającego z wytwórnią.

5.5. Ocena wyników badań. Kadłuby z rurami rdzeniowymi i łącznikami, których badania wymienione w 5.1 dadzą wynik dodatni, uznaje się za wykonane zgodnie z wymaganiami normy. Jeżeli którekolwiek badanie da wynik ujemny, ka-

dłub z rurą rdzeniową i łącznikami zostaje uznany za niezgodny z wymaganiami normy. Wytwórni przysługuje wtedy prawo odpowiedniej poprawy wyrobu i ponownego przedstawienia do badań, których wynik jest ostateczny.

5.6. Zaświadczenie o jakości. Dla każdego kadłuba z rurą rdzeniową i łącznikami odbiorca, a przy dostawie bez odbioru — wytwórnia wystawia zamawiającemu zaświadczenie o jakości zawierające co najmniej:

- a) nazwę i adres wytwórni,
- b) nazwę i adres zamawiającego,
- c) oznaczenie kadłuba wg 2,

- d) numer i datę zamówienia,
- e) datę produkcji (miesiąc i rok wykonania),
- f) wyniki poszczególnych badań,
- g) znak kontroli jakości.

6. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Kadłuby z rurą rdzeniową i łącznikami według konstrukcji przedstawionej na rysunku mogą być produkowane do 31 grudnia 1976 r. Do tego terminu wytwórnia powinna opracować nową konstrukcję zgodną z nowoczesnymi rozwiązaniami światowymi.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę. Instytut Naftowy.

2. Istotne zmiany w stosunku do PN-69/G-57141

a) dostosowano wymiary średnic D i d_1 do odpowiednich wymiarów obciążników wg PN-72/G-57362,

b) zwiększono całkowitą długość kadłuba z rurami rdzeniowymi i łącznikami z $L_{\max}$ 7300, 7500, 8000 mm na 10500 i 11000 mm w celu umożliwienia pobierania rdzenia do 9000 mm,

c) zmieniono i rozszerzono wymagania oraz ustalono badania. Dotychczas obowiązująca PN-69/G-57141 zostaje unieważniona w zakresie dokumentacji technicznej z dniem 1 lipca 1975 r. i w zakresie produkcji z dniem 1 stycznia 1976 r.

3. Normy związane

PN-71/G-02050 Wiercenia obrotowe normalnośrednicowe. Połączenia gwintowe. Gwinty narzędziowe przewodu wiertniczego

PN-61/G-06200 Wiertnictwo. Cechowanie sprzętu

PN-71/H-04310 Próba statyczna rozciągania metali

PN-57/H-04350 Próba twardości sposobem Brinella

PN-69/H-04370 Próba udarności stali i staliwa

PN-66/H-84019 Stal węglowa konstrukcyjna jakości ogólnego przeznaczenia. Gatunki

PN-72/H-84030 Stale stopowe konstrukcyjne. Gatunki

BN-74/1779-03 Wiercenia obrotowe normalnośrednicowe. Gwinty narzędziowe rdzeniówek podwójnych

4. Autorzy projektu normy — inż. Eugeniusz Gurba, Jan Wojdyła — FMWiG Glinik.